

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap de la Secció Tècnica d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ: Director del Laboratori de Patologia Vegetal del Consell Provincial de Foment de Tarragona.

JOAN ANGEL I GENÍS: Enginyer, Professor de Fitotècnia en l'Escola Superior d'Agricultura.

JOAN ARUMÍ: Ajudant del Servei Tècnic de Terra Campa.

LLORENÇ BADELL: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic de Viticultura.

GUILLEM DE BENAVENT: Doctor en Farmàcia, Ajudant del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

M. FAURA I SANS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Geologia en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. GIRONA: Doctor en Dret, Professor de Economia i Legislació en l'Escola Superior d'Agricultura.

MANUEL LLENAS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Botànica en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. LLORT: Publicista Agrari.

ARNEST MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Felanitx (Mallorca).

CRISTÒFOL MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Vilafranca del Penedès.

VICENS NUBIOLA: Professor de Floricultura en l'Escola dels Bells Oficis.

C. OLIVERAS MASSÓ: Enginyer Director de l'Escola de Viticultura i Enologia de Reus.

CARLES PI SUÑER: Enginyer, Director de l'Escola Superior d'Agricultura i Professor de Mecànica.

J. POCH DE FELIU: Enginyer, Encarregat del Servei Tècnic de Terra Campa.

JAUME RAVENTÓS: Enginyer, Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat, i Cap del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

JOSEP M.ª RENDÉ: Cap de l'Acció Social Agrària.

M. ROSSELL VILÀ: Professor de Zootècnia de l'Escola Superior d'Agricultura.

JOAN SALOM: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Arbres Fruiters.

SEGIMON VANDRELL: Enginyer, Encarregat del Servei Forestal.

ERASME M. D'YMBERT: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Enologia.

VALERI SERRA I BOLDÚ :: SECRETARI

SUMARI

Les subsistències i els pagesos, per *August Matons*. — Les dormidors, per *J. M. Rovira*. — Repoblació forçosa a Portugal, per *Segimon Vandrell*. — Formació de l'aroma en els fruits, per *G. de Benavent*. — El Concurs de bestiar cavall de Lleida. — El Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear. — Espigolant. — Informació Vinícola, per *Pere J. Llort*. — Informació oleícola, per *Lisini Andreu*. — Informació general. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Bibliografia. — Consultori.

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

**Parlament, 9
Barcelona**

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu
H. B. C.**

que és un poderós estimulante
de la vegetació que augmenta
les collites considerablement

Agència general per a Espanya del FERTI-
LITZADOR RADIACIU H. B. C., Bruch,
núm. 42: Barcelona. — De venda en les
principals cases d'adobs d'Espanya.

**SOCIETAT ENOLÒGICA DEL Penedès
SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès**

APARELLS PER ANÁLISIS DE VINS
PRODUCTES ENOLÒGICS - ADOBS QUÍMICS
SULFATS I SOFRES - MAQUINÀRIA VITI-VINÍCOLA

INSTAL·LACIONS COMPLETES DE VINIFICACIÓ
MODERNA PER A CELLERS COOPERATIUS

DESPATX: Rambla Sant Francesc, 15 - Telèfon 24
TALLERS: Carrer de Misser Rufet, núm. 8 - Tel. 149

Telegrames "SERDAROS"

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: Pessefes 7 - Fora: Pessefes 9 - Número solt: Pessefes 0'50

Les subsistències i els pagesos

III

HEM anat parlant en els números passats de les causes que han influït sobre l'encariment dels preus i defensant als pagesos, com a classe social, de les acusacions que contra ells es formulen sovint els qui viuen a ciutat.

Demés de les causes ja enumerades, n'hi ha una altra, que avui volem esmentar, de la qual depèn tant en temps normal com en un període de crisi com l'actual, el preu de les subsistències. Ens referim a l'inexplicable distancialment existent arreu del món entre el productor i el consumidor.

Les relacions entre el consumidor i el productor que haurien d'ésser íntimes, són actualment ben poc directes. Un nutrit núvol d'intermediaris de totes menes, inútils i necessaris, s'interposen desviant els productes, fent-los'hi córrer camins tortuosos d'on surten transformats i molts cops empitjorats i falsificats, abans d'arribar a les mans dels que els esperen.

Deriven d'aquest fet innegable i que resulta evident a la més lleugera observació, dues conseqüències lamentables. La primera, que el consumidor ha de pagar car un producte a voltes adulterat, que podria obtenir pur a preu relativament barat. La segona, que existint per cada moment econòmic un límit en el preu que pòt assolir un fruit determinat—límit establert en gran part per la capacitat i voluntat d'adquisició de la generalitat dels consumidors—i al qual, en qualsevol moment, s'acosten naturalment els productes i del qual no poden rebassar perquè no serien adquirits, el productor, sempre més dèbil comercialment, ha de malvendre els seus fruits per assegurar un guany als intermediaris, més forts i més preparats que ell, per a la lluita econòmica. En cas contrari, per a no passar del límit indicat, els intermediaris

haurien de reduir llurs beneficis i prefereixen, en canvi, reduir l'esfera dels negocis i llur activitat comercial produint una calma en el mercat, perquè saben que aquesta calma fictícia obligarà als productors a cedir.

Sembla ja una frase feta, a força de repetir-la, aquella que afirma que normalment els beneficis dels intermediaris són superiors als del productor. Potser si que avui es repeteix ja maquinalment sense reflexionar, cada cop que es pronúncia, sobre el seu significat. Però això no prova que sigui inexacte. Hi haurien mil exemples que demostrarien que val més ésser intermediari que productor.

Em deia, no fa gaire, un amic que quan les avellanes culliter es venien a 100 pessetes sac, ell havia vist contractes on els exportadors les cobraven a 150 pessetes a bordo Tarragona. I per a comprendre millor la entitat d'aquest benefici, que no realitzarà mai cap pagès, s'ha d'afegir que l'avellana amb closca d'exportació és sempre pitjor que la del culliter car els exportadors hi barregen un tant per cent d'avellana dolenta treient la bona per a trencar.

Això mateix si fa o no fa, passa amb tots els productes de la terra, amb el vi, amb l'oli, amb les patates, etc. I quan no és un sol l'intermediari que es queda amb el benefici, són deu els que s'el reparteixen. Seguim per exemple el camí que fa l'oli abans d'arribar al consumidor barceloní. Seguirem el camí més breu, el menys tortuós, encara que no sigui l'únic; però breu i tot és suficient per a carregar el preu de l'oli en proporcions intolerables.

El pagès que produeix les olives les ven al fabricant mitjançant l'intervenció d'un corredor que cobra un tant per quartera d'olives comprades. El fabricant no acostuma a ésser comerciant (en efecte els grans exportadors catalans generalment no posseeixen molí) i ha de vendre aviat l'oli produït per a no guardar, inmovilitzant capital, un producte de gran valor. L'oli passa, llavors, al veritable comerciant que s'encarrega de repartir-lo als petits venedors de ciutat que el distribueixen entre els consumidors. Tots aquests moviments que molts cops són bastant més llargs i complicats, són fets amb l'intervenció, quasi sempre retribuïda, de comissionistes i representants.

Es comprèn perfectament que l'oli en passar per tants propietaris ha de sufrir un recàrrec important, car cadascun d'ells ha de fer-li produir un interès suficient per a compensar-lo de tot risc corregut i per assegurar-li a l'ensems un benefici del qual ha de viure i viure generalment bé.

Ben convençuts estem, i ja ho hem remarcat en altres articles, que l'encariment de les subsistències depèn de moltes causes, però per a nosaltres, el distanciament entre el consumidor i productor, la manca

de contacte i relació entre aquests dos factors indispensables, constitueix una de les causes fonamentals.

Confessem que la solució més viable, més ràpida, menys complicada i més factible que veiem avui al problema de la vida cara, que preocupa arreu del món als governants, és el de relacionar íntimament al productor i al consumidor, suprimint o limitant, segons les possibilitats, totes les causes que impedeixen o dificulten aquesta relació.

Hi han evidentment solucions més vastes, més fondes i més eficients, però llur complicació no permet una immediata aplicació o, quan menys, aquesta no donaria ràpidament els resultats esperats.

Cal crear aquesta espècie de col·laboració entre productor i consumidor.

Potser avui en que, forçat per les circumstàncies, apareix per tot Espanya un esperit de classe amb les lligues de consumidors, seria el moment d'iniciar l'obra de deslliurament econòmic.

Es tal vegada l'hora propícia dels sindicats agrícols.

AUGUST MATONS

Les dormidores

Són tan importants els perjudicis que enguany ha donat a la vinya l'eruga dormidora, que ha pres, entre els que tenen interessos vitícoles, vertader estat d'opinió i se'n parla arreu i tothom pregunta i busca el que és i el que podria fer-se contra eruga tan devastadora.

L'alarma és més intensa pel que pugui passar l'any que vé, que per les maleses d'enguany. Les dormidores no són desconegudes: sempre n'hem vistes en els cultius, però mai en la forma devastadora d'enguany. Les veiem, una aquí, l'altra allà, sense fer maleses. L'any passat ja es presentà alguna partida de vinya en què hi eren en grossa quantitat i que perjudicaven d'una manera alarmant. Però eren punts isolats, pocs en nombre, i no se'n féu altre cas que el d'una novetat sense importància. Passà el mal temps i ningú se'n recordà més.

Enguany ha tornat la dormidora en forma de flagell, però amb més fermesa, agafant innumerables vinyes; i en algunes ha estat tan intens el mal, que les ha deixades sense collita.

Això ha alarmat, i és d'alarmar. L'any passat fóren relativament poques les erugues en el Penedès. Enguany n'han pogut observar la presència tots els pobles del Penedès. En la major part d'aquests no hi han fet mal les erugues perquè han estat tardanes, però n'hi ha prou per a constituir un verdader flagell l'any vinent, si les cries són bones.

En altres pobles els perjudicis han importat multitud de pessetes. Jo he vist vinyes amb la collita d'enguany absolutament perduda i molt compromesa la de l'any vinent, perquè la dormidora s'ha menjat inclús els braquers.

La cosa més terrible d'aquest flagell és la dificultat de combatre'l. La dormidora és una eruga de color fosc, d'uns quatre o cinc centímetres de llargada, quasi cilíndrica, el cap més fosc que el cos. Té tres parells de potes immediatament després de la boca i quatre parells al cos.

Durant el dia, està amagada dintre de la terra, i a la nit menja. Els seus costums no poden ésser més senzills. Allà a les dotze o a la una de la nit surt de la terra, on ha passat el dia, i busca una planta que li serveixi de menjar. En això no és exigent: totes les plantes troba bones. Fins a cert punt és mandrosa, perquè no puja mai al cep, si al peu hi troba una calcida tendra o una patatera que neix.

L'única cosa que exigeix és que el menjar sigui tendre. Si són tendres devora totes les plantes, inclús els arbres fruiters. A la vinya, si hi ha altres cultius o herba tendra, no toca els ceps. Si la vinya és neta d'herbes, puja cada nit al cep i en general no es mou del brot on es posa mentre n'hi ha.

Si és al començament de la brotada, quan els borrons estan avel·lanats es menja totes les *vellanes* arranant-les fins a la fusta. Si la vellana ja ha esclatat i fa escarxofa comença a menjar ficant el cap dins i buidant-la. Les dugues fulletes de fora algunes vegades les deixa, especialment si estan enmetzinades per un tractament d'arseniat.

Si el cep és més crescut menja arreu la part més tendra, deixant els rebrots de soca o la fusta massa feta. En quant a les varietats tampoc té preferències. El més perjudicat és el montonec, després el macabeo i el sumoll, i finalment, el xarel·lo. La causa d'aquestes preferències està en la època de la brotada. Si és tardana l'eruga troba els brots més tendres.

Quan es fa de dia, si la nit ha sigut seca i a sol sortit si hi ha rosada, l'eruga dormidora es deixa caure del cep a terra, evitant-se així la molèstia de baixar. Quan és hà terra camina una mica, en busca de refugi i si no troba una herba seca o un forat, forga amb el cap en un punt de terra en pols i es colga a un parell de centímetres. Durant el dia dorm i no se'n veu mai cap.

En general es queden al peu del cep o herba que els ha servit d'aliment i és fàcil trobar-les esgarrapant la capa superior de la terra. Amb tot si n'hi ha quantitat, se'n troben a tot arreu, inclús al mig de les passes.

Si es cerquen de dia i es descolguen, es queden cargolades, tot ço que els hi permet el greix que porten i fan el mort, però no estan gaire estona a desvetllar-se i fugir buscant altre volta el refugi dintre terra. A la nit no fan cas de la llum, ni de qui les contempla, i continuen menjant si no se les atormenta.

En la classificació científica pertany a la família de les *Nocturnes* i del gènere *Agrotis*. La família de les *Nocturnes* és molt nombrosa com també el gènere *Agrotis* i difícils de classificar en estat d'eruga. Amb tot sembla fora de dubte que la més abundant és l'*Agrotis crassa* i que també hi ha l'*Agrotis pronuba*.

El gènere *Agrotis*, té evolució perfecta, això és, l'eruga es converteix en crisàlida i més tard en papallona, la qual fa la posta dels ous que produeixen les erugues, que són les que malmeten les plantes.

L'*Agrotis* que ens ocupa, i que el pagès anomena eruga dormidora, quan som al mes de maig, es fica una mica més endintre de la terra i amb una baba lliga granets de terra i es fa un niu on queda tancada tres o quatre setmanes en estat de crisàlida. Al cap d'aquest temps surt convertida en papellona que també és nocturna i vola per sobre els cultius. Les papellones mascles viuen poc temps, sols el necessari per a cubrir les femelles. Aquestes viuen de dugues a tres setmanes i fan les postes sobre els ceps, arbres, herbes, a tot arreu on hi ha vegetació, i moren.

A les tres o quatre setmanes neixen les erugues i s'alimenten on poden, fins a l'arribada de l'hivern. Si aquest és rigorós s'enfonzen terra endins i allí s'estan sense menjar fins a la primavera, i en abançar-se el temps surten, coincidint amb la brotada de la vinya.

Si l'hivern no és rigorós, s'estan amagades els dies fets i surten en les nits de bonança i si troben herba tendra no és rar veure-les grosses ja en el mes de febrer, crisàlida i fer la posta, i en el mes d'abril trobar eruguetes acabades de nèixer, com hem pogut observar enguany que han tingut un hivern favorable.

De totes maneres això és una excepció. En general hi ha solament una cria cada any. Apareixen i creixen en els mesos d'abril i maig. Crisàliden en els mesos de maig i juny. Surten les papellones en els mesos de juny i juliol. Naixença de l'eruga, per l'any vinent, en els mesos de juliol, agost i setembre.

L'eruga dormidora té com totes les coses enemics naturals. Aquests es redueixen a quatre: el fred, els ocells, una mosca i una malaltia que els hi és pròpia.

El fred és per ella un enemic mortal. Procura sortir a l'hora més quieta de la nit i retorna a la terra abans que es giri l'aire fresc de la sortida del sol. Si hi ha rosada, com que no hi ha aire, es queda més temps sobre el cep.

Quan ha de fer una nit fresca o s'ha de girar aire de matinada, no surt o s'entorna a temps. Si la gana la fa atrevida i surt, totes les que l'aire troba sobre el cep queden mortes instantàniament sobre el brot que menjaven i allí es troben a l'endemà. Aquesta observació l'han pogut fet tots els pagesos després d'una nit en la que s'hagi girat fresca. El mal està en que n'hi arreu poques.

Els ocells les persegueixen i les cerquen dintre de la terra. Fins les garces, que sembla que per a res serveixin, s'hi entretenen. Això seria una aventatja si hi haguessin ocells. Però en el Penedès no tenim ocells; en canvi tenim a molts que es dediquen a destruir-los sense que ningú els castigui. En tot cas el càstic són els flagells.

Hi ha una mosca l'*Echinomyia prompta* que és un veritable enemic de la dormidora. Les cerca dintre de terra clavant-les-hi un fibló i depositant dintre d'elles un ou. Hem passat moltes hores observant si la veïem i no l'hem sapigut trobar. Potser vingui quan tinguem més eruga, o potser no sabem prou bé l'hora de la posta.

L'últim enemic natural de la dormidora és una pesta que quan sobrevé les destrueix en absolut. L'estudi d'aquesta pesta i la possibilitat de donar-la de cultiu artificial o de Laboratori, és d'importància suficient per a que en parlem un altre dia en capítol apart.

Demés d'aquests enemics naturals, hi ha la mà de l'home que ha cercat mitjans de lluita contra la dormidora, ja sigui en forma de cultiu, ja recullint-les, ja intentant enmetzinar-les, ja posant obstacles perquè pugin dalt del cep.

El resultat de tots aquests procediments no és molt satisfactori, però podem explicar-los detalladament perquè l'agricultor pugui adoptar aquell que li sembli més racional i més barat.

I això ho farem un altre dia.

J. M. ROVIRA

Re població forçosa a Portugal

La destrucció dels boscos presàgia sempre una pròxima decadència.

Efectivament, el segell comú i general de les runes que han succeït les més brillants civilitzacions, és la desaparició dels massissos forestals.

Molts governs del món, seriosament preocupats del greu perill que amenaça el fet que registren les estadístiques des de fa alguns anys, que el consum de fusta sobrepuja anualment la producció mundial, han pres mesures enèrgiques per conservar i augmentar llurs massissos forestals, no dubtant tampoc a restringir el tan debatut dret d'usar i abusar.

Fa poc, el Govern portugués ha publicat una Llei de repoblació forçosa que, per la seva importància i actualitat, traduirem tot seguit.

Diu així:

«Considerant que, des de fa molt temps, es reconeix la urgent necessitat d'aprofitar els terrenys no cultivats que existeixen en el país, fent productives grans extensions de terrenys, fins ara completament perduts com a elements de riquesa.

Considerant que per manca del necessari arbrat, moltes pendents són socavades i destruïdes per l'acció de l'aigua i dels torrents amb greu perjudici de les terres agrícoles adjacents i, moltes vegades, amb greu perill dels habitants de les valls.

Considerant que es nota cada vegada més la irregularitat en la distribució de les pluges, degut en gran part a la manca de boscos al nostre país.

Considerant de gran importància per a l'economia nacional la repoblació forestal d'extensos territoris impropis d'altres cultius.

En nom de la nació, el Govern de la República portuguesa, decreta, i jo promulgo, perquè tingui força de llei, el següent:

Article 1.er Els propietaris d'extensions de terrenys majors de cent hectàrees, impròpies, per llur naturalesa, o situació, per a altre cultiu agrícola, tenen l'obligació de poblar-los d'arbres, per a la qual cosa hauran de sol·licitar, del Ministeri d'Agricultura, el respectiu pla de repoblació forestal, en el qual constarà l'àrea que ha de repoblar-se cada any.

Article 2.^m Si per negligència o per qualsevol altre motiu no jus-

tificat, el propietari no procedís a la repoblació dels seus terrenys que reuneixin les condicions abans indicades, el Govern s'encarregarà de la repoblació, quedant l'Estat acreedor del capital esmerçat en aquells treballs de repoblació forestal.

Paràgraf únic. Serà registrat en el respectiu llibre una hipoteca amb privilegi a favor de l'Estat, sobre la propietat en qüestió i per la quantitat gastada en els referits treballs.

Alticle 3.^r Als propietaris correspon també la vigilància i defensa contra incendis de les florestes a què es refereix l'article segon.

Article 4.^t En qualsevol moment poden adquirir, els propietaris, la plena propietat de les noves plantacions, indemnitzant a l'Estat les despeses fetes.

Article 5.^t Quan arribi l'època de les talles totals, la direcció dels serveis de Selvicultura i Agricultura, les autoritzarà conforme un pla d'explotació per ella traçat, cobrant l'Estat, en proporció amb la superfície i valor, la indemnització a què tingui dret segons l'article segon.

Article 6.e Les arbredes a què aquest decret amb força de llei es refereix, considerant-se sotmeses, des del principi, al règimen forestal parcial.

Article 7.e Per als efectes de l'article segon d'aquest decret, el Ministeri d'Agricultura destinarà dintre de les seves disponibilitats, les quantitats necessàries.»

A Espanya, el 1908, fou aprovada la Llei de monts protectors, l'esperit de la qual no és altre que el de posar a disposició dels particulars tots els mitjans tècnics i econòmics de què disposa l'Estat per a fomentar les repoblacions forestals. Malgrat els dotze anys transcorreguts des de la seva promulgació, encara no s'ha consignat cap quantitat per a posar-la en vigor. Ella i el seu reglament que és extensíssim, continuen essent lletra morta a la *Gaceta*.

SEGIMON VANDRELL

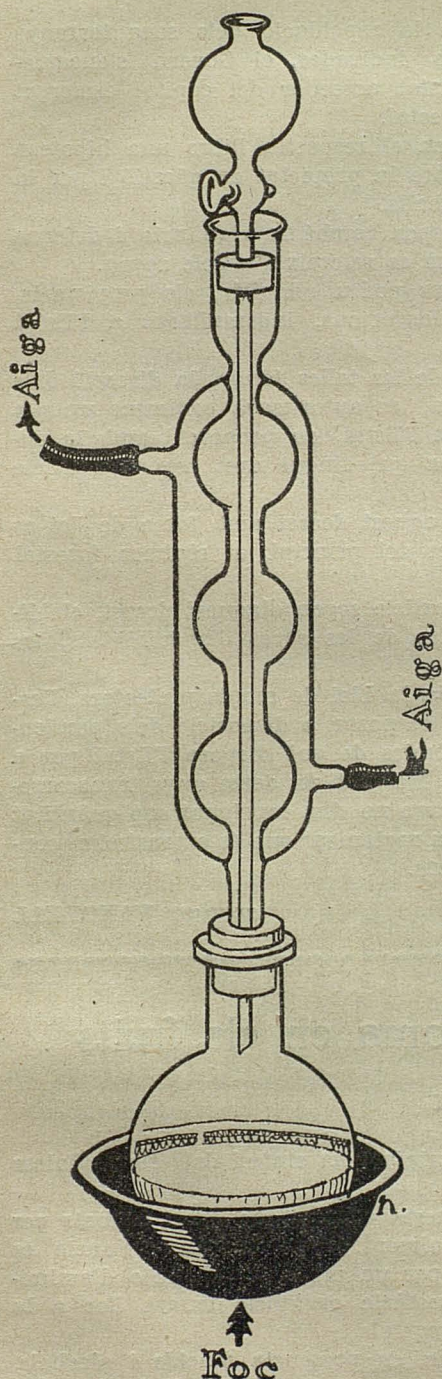
Formació de l'aroma en els fruits

II

A partir d'aquests cossos hem d'originar la síntesi dels èters (flaires dels fruits):

Si analitzem l'estructura dels sucres veurem que estan formats per grups d'alcohol i aldehids principalment. Aquesta última funció és fàcilment oxidable, de manera que per un procés catabòlic o d'assimilació celular per oxidació de la matèria orgànica donarà lloc a la formació de gran nombre d'àcids vegetals.

Ens trobem, doncs, en els fruits, en presència d'àcids i alcohols. La química orgànica ens ensenya que, a conseqüència de l'acció dels àcids sobre els alcohols, s'originen els èters amb formació d'aigua, essent el resultat d'un procés de deshidratació (pèrdua d'aigua).

Alcohol + àcid = èter + aigua

I com que en qualsevol dels mètodes d'obtenció d'èters sempre hi ha eliminació d'aigua, resulta que l'eterificació sembla estar relacionada amb la funció clorofil·liana, ja que a mesura que els èters vegetals es formen, la deshidratació resultant defineix per complet el fenomen interessantíssim de la cloro-vaporització, o sia el desprendiment de vapor d'aigua, en les plantes verdes, en quantitat molt per sobre a la de la transpiració.

Convinguem de totes maneres que aquest fenomen de l'eterificació és parcial perquè l'aigua produïda i no totalment desallotjada descompon l'èter format i s'arriba a un moment d'equilibri químic.

Alcohol + àcid = èter + aigua (1)

D'aquí que en tots els vegetals, al costat dels productes formats, hi hagi un excés de substàncies reaccionants alcohol i àcid. Per tant, perquè l'eterificació sigui total és necessari o afegir cossos deshidratants que absorbeixin l'aigua formada (en el laboratori s'emplea l'àcid sulfúric), però com que aquest cos no està en harmonia amb la vida de la planta (crema les matèries orgàniques), cercarem un mitjà per a afavorir la cloro-vaporització, suposant que amb aquesta eliminació mecànica de l'aigua s'activa l'eterificació i de pas la funció clorofil·liana relacionada amb ella (2).

Per aclarir aquest punt s'han sotmès certes plantes a influències capaces d'alterar, a la vegada, els fenòmens químics i fisiològics.

Amb aquest fi, i tenint l'arribada d'aigua per les arrels fins a les

(1) Així passa en el laboratori, la reacció es pot fer en els dos sentits.

(2) Comptes rendus de l'Académie des Sciences, 19-1-1903.

fulles, com a orgues especialment clorofil·lians, està en relació amb els components minerals del terreny, han afegit en aquest diferents matèries inorgàniques i han observat quines són, com a resultat d'aquesta addició, les que disminueixen la proporció d'aigua de les plantes objecte d'assaig, comprovant, al mateix temps, que amb aquests mitjans es produeix el mateix efecte que ocasionen en les plantes les radiacions lluminoses molt intenses (llum solar).

En conclusió: del resultat comparatiu s'ha deduït que els nitrats (Nitrat potàssic), són els que més afavoreixen la pèrdua de l'aigua; segueixen després els sulfats, els clorurs i, en últim lloc, el fosfat sòdic.

I ara ens hem de preguntar: Quins són aquests èters? Tan diferents i distints són aquests cossos, ja que corresponen a l'agrupació dels èters dels hidròcids, oxàcids o condensacions d'alcohols, que llur estudi cau, com havem dit abans, de ple en les elucubracions de la química orgànica. I, efectivament, avui, amb relativa facilitat, molts dels èters que constitueixen la flaire dels fruits s'obtenen en el laboratori.

Els èters que es troben en els fruits són principalment:

Eter propilacètic	}	olor de pinya d'Amèrica.
» butilacètic		
» isoamilacètic	}	essència de peres (pear-oil).
» exadecilacètic		
» octilacètic		
» metilbutíric	}	essència de pomes.
» etilbutíric		
» isoetilvaleriànic		
» isoamilisovaleriànic		

Podríem citar-ne molts més que s'utilitzen per aromatitzar confitures i licors.

En els vins i vinagres es troba, moltes vegades, l'èter etilacètic.

En algunes flors com la *Gaultheria procumbens* l'èter metil salicílic.

En els bàlsams benzòic, tolú i perú els èters bencilcinàmic i bencilbenzòic (Cínameina), etc., etc.

Mètode d'obtenció:

Posarem, per exemple, èter etilbutíric, essència de pinya d'Amèrica.

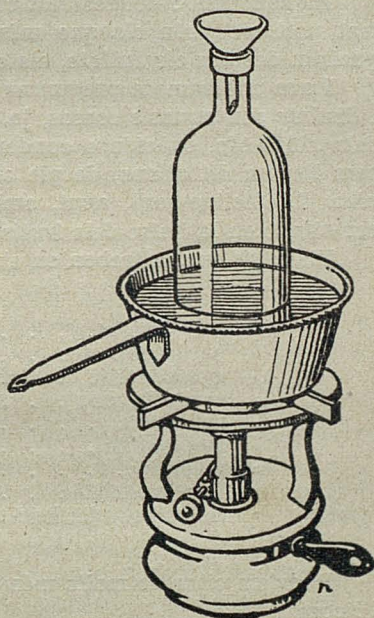
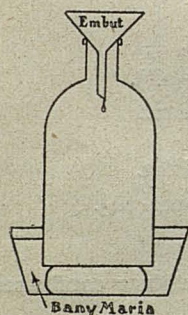
En l'aparell que dissenyem, es mesclen vuit parts d'àcid butíric, en cinc parts d'alcohol etílic (alcohol de vi), amb deu parts d'àcid sulfúric (oli de vidriol), concentrat; es calenten a uns 80° de temperatura per espai d'unes sis hores i, després es deixa un dia en repòs. Passades aquestes hores es tira el contingut del flascó en un vas de vidre o millor a un embut amb clau on hi ha aigua freda. Es formen dues capes ja que l'èter és insoluble en aigua i més lleuger que aquella.

L'èter decantat es renta amb solució de carbonat de sosa amb aigua (per a neutralitzar l'acidesa de l'àcid sulfúric), i l'èter, per treure-li l'aigua, es tracta per clorur càlcic i es filtra o molt millor es destilla (aquesta última pràctica en el cas d'obtenir-lo molt pur).

Fent reaccionar els àcids i alcohols mencionats obtindrem els diferents èters.

Com a conclusió direm que el mateix fenomen d'eterificació que es

produeix dintre dels fruits mitjançant l'acció dels àcids amb els alcohols dels vegetals, es produeix amb la intervenció dels ferments deshidratants durant el procés de sedimentació del vi (formació d'èters en els vins), essent aquesta flaire lo que es coneix amb el nom de *bouquet*, que distingeix els vins fins constituïts per quantitats molt petites de compostos eteris dels àcids caprínic i caprílic (èters enàntics), principalment (1).

Les dificultats que amb aquests i altres estudis es presenten, s'aniran vencent amb el concurs del progrés científic, però no en condicions misterioses en absolut inassequibles a tot esforç de l'enteniment humà, i infinitat de savis consumiran llurs vides a l'ombra del laboratori lluitant per al progrés de l'estudi del quimisme vital per a fabricar un edifici científic tan admirable com el material constituït per als vegetals i davant del qual cauran mudes d'admiració les generacions futures.

DR. GUILLEM DE BENAVENT.

(1) La naturalesa d'aquests èters depèn de les condicions de la fermentació i de la classe de ferment.

Pagesos: AGRICULTURA és la vostra Revista, és la que defensa els interessos agraris de Catalunya. Subscriviu-vos i feu subscriure els vostres amics per a assegurar la seva vida. Escampeu-la, feu-la conèixer. Necessita el vostre apoi moral i econòmic.

El Concurs de bestiar cavallí de Lleyda

El dia 18 del mes passat es celebrà a Lleyda un concurs per a millorar l'espècie cavallina, organitzat per la Mancomunitat de Catalunya.

Es tractava de premiar cavalls i egües capaços de produir animals suficientment lleugers per a marxar a 12 quilòmetres per hora i que enganxats a un carro poguessin arrastrar fàcilment una tona de pes. Les raons que per això tingué el cap dels Serveis de Ramaderia i benvoigut col·laborador nostre D. M. Rossell i Vilà les explica ben patentament en un article publicat en aquesta Revista.

A presenciar l'acte del Concurs, que es celebrà en el passeig dels Camps Elisis, hi acudí una gran generació.

Entre les personalitats que el presenciaren hem de fer constar el Sr. D. Pere Mias i Codina, Conseller d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya; l'Alcalde de la ciutat, D. Humbert Torres Barberà; els Diputats de la Mancomunitat D. Alfred Pereña i D. Celestí Vidal; el Diputat a Corts per les Borges D. Francesc Macià, i el Sr. Baró de Casa Fleix, qui treballà amb el zel que en ell és característic per la bona organització del Concurs.

Aquest Concurs, degut a requeriments de les personalitats i corporacions que en demanaren la celebració, hagué de preparar-se ràpidament, en un mes escàs. No obstant, per medi de la premsa i per les conferències donades a propòsit pel distingit veterinari D. Ramon Danès, de Mollet, en els nuclis més importants de la producció cavallina a Urgell, Pla de Lleyda i Segrià, la notícia de la celebració del Concurs arribà a tots els ramaders cavallins.

L'assistència ramadera al Concurs fou regular; hauria estat major si la celebració no hagués coincidit amb la temporada de pollinar, motiu que impedí una més forta concurrència. Els concursos de bestiar de peu rodó, deurien celebrar-se tots des del mes d'octubre al mes de gener.

El nombre total d'exemplars presentats fou de 70.

A Lleyda, de tres o quatre anys en aquesta part, es venien celebrant Concursos per tota mena de bestiar i en el mateix dia. Aquests Concursos estaven mancats d'orientació i és per això que en el Concurs cavallí de la Mancomunitat, alguns ramaders creient que aquest fóra una continuació d'aquells, hi menaren bestiar que distava molt d'estar en les condicions que es demanaven en el cartell de convocatòria; així no és estrany que la primera eliminació fos nombrosa.

Després de la primera eliminació quedaren 5 sementals i 36 egües, i es procedí a la puntuació; finalment, entre els exemplars que obtingueren major puntuació, es trià els que millor responien a les condicions del programa.

El jurat acordà no concedir el primer premi per a sementals per quan cap d'ells reunia les condicions exigides. Els altres premis foren tots donats.

El premi de 1,700 pessetes fou atorgat al reproductor presentat per D. Albert Lleó i Morera, d'Almacelles; els sis premis per a egües, de 600 pessetes cadascun, foren concedits per l'ordre següent als seus pro-

pietaris: D. Ramon Pascual i D. Albert Lleó, d'Almacelles; D. Maties Vallverdú, de Borges Blanques; D. Josep Molins i D. Josep Campanera, de Bellpuig; i D. Francesc Renyé, de Torregrossa.

El veredicté fou raonat en un discurs que pronuncià el President del Jurat, Sr. Rossell i Vilà, i rebut amb ostensibles mostres d'unanimitat i aplaudiment.

El pagament, de conformitat amb les bases, es féu de seguida, havent primer marcat amb una arrecada, cada un dels reproductors, les quals arrecades porten respectivament els números 9, 10, 11, 12, 13, 14 i 15.

El públic sortí gratament impresionat, essent parer unànim que aquest Concurs serà una excellent preparació del que haurà de celebrar-se de aquí a dos anys.

El Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear

ELS dies 23, 24 i 25 del passat mes de maig, es celebrà a Lleida el XXIII Congrés de la F. A. C. B.

Els temes objecte de deliberació foren amplament exposats i discutits pels ponents i congressistes, i amb el més enlairat criteri aprobà el Congrés les següents conclusions:

TEMA PRIMER.—*La taxa dels productes agricòles.* Ponent: Baró de Casa Fleix.

1.ª Supressió absoluta de la taxa, quedant lliure en tota Espanya la contratació dels productes agricòles.

2.ª És indispensable la supressió del Ministeri de Proveïments i de la Comissaria recentment creada, o al menys sa substitució per altra que podria ser d'Agricultura.

3.ª Per a conseguir ço que s'expressa en les dues conclusions anteriors, és precís que els Ajuntaments i Entitats agricòles se dirigeixin als Poders públics demanant la immediata supressió del Ministeri de Proveïments, disposats i resolts a no respectar les disposicions vexatòries de taxes i restriccions atemptatòries al lliure desenrotllament, foment i circulació de tots els fruits de la terra.

TEMA SEGON.—*Alfals. Preparació de la terra.* Ponent: Don Jaume Cullaré.

1.ª És convenient un bon goret que pot fer-se amb reu de desfons de 30 centímetres de profunditat.

2.ª Sembrar alfals es pot fer tot l'any menys en els mesos de rigurosos glaçades.

3.ª És bona costum sembrar la llavor d'alfals poc enterrada junt amb un cereal de grà d'espiga o amb una lleguminosa (bessa).

4.ª L'alfals en quedar sol a la terra convé que estigui net d'herbes empleant extirpadors que, sense destruir-lo, el netegen.

5.ª Els adobs per l'alfals, són els fòsfats i superfòsfats de calcs de

18/20 o 16/18 d'àcid fosfòric en quantitats que no deurien baixar de 400 quilos per jornal de terra. Dit adob pot tirar-se en dos o tres vegades, millor que en una, amb la convenient addició de sals potàssiques.

6.ª Els récs són necessaris, però no amb excés i quasi es pot assegurar que n'hi ha prou amb un cada mes.

7.ª Les segades d'alfals solen ésser sis a l'any, comptant la seva vegetació: primavera, estiu i tardor.

8.ª Els alfalsos que en el quart o quint any sense arrencar-los se semblen d'un cereal, convé sigui aquest primerenc de madurar per a poder explotar l'alfals en quedar sola la terra, segar-lo per herba, o per a que dongui llavor.

9.ª Les malalties de l'alfals són: la cuscuta que es pot combatre per l'isolament dels primers focus que es presenten, la cuca que per ço que la ciència agronòmica recomana i pagesos han practicat amb molt bon resultat, es combat amb l'arseniat de sosa amb calç dissolt amb aigua, fórmula recomanada pel Servei Tècnic d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya.

TEMA TERCER.—*Cultiu d'hortalisses i fruiters*. Ponent: D. Josep Giné i Gené.

1.ª Tota l'especulació hortícola té el fonament en el principi econòmic d'una quantitat de terra, ni més petita ni més gran, que pugui dominar amb el seu treball una família, formant un tot continuat i sense mancar-hi l'habitació còmoda de l'hortolà ni la instal·lació d'edificis per animals.

2.ª És de tota conveniència anar de dret a la «reunió parcelària» de les petites porcions escampades de terra de l'horta per a fer més gran el nombre de les finques tipo de veritable granja hortícola, fent una campanya entre els propietaris, proposant aquesta orientació.

3.ª És un atropell a la propietat el crear dificultats a les servituds de pas de carro a les finques, essent urgent demanar a l'Estat disposicions que facilitin econòmicament l'obtenció de tal millora i obliguin també a tenir-la.

4.ª La poda de l'arbre fruiter és deficient a les hortes del Segre, essent convenient la introducció de l'ensenyament per especialistes pràctics.

5.ª La recol·lecció de fruites és treball reservat a l'hortolà i mai deu posar les mans a l'arbre el comerciant especulador.

6.ª La conservació i dessecació de fruites en petita escala ha de fer-la l'hortolà, sempre que disposi de locals i aparells en bones condicions.

7.ª La instal·lació de fàbriques de conserves vegetals, farà sempre augmentar la riquesa de nostra horticultura, donant incalculables resultats la preparació de pulpes o mermelades.

TEMA QUART.—*Indústries derivades d'aquells cultius*. Ponent: Don Josep Daniel Llop.

1.ª Plantar arbres de totes menes escullint classes bones.

2.ª Per a obtenir bon fruit ço que és essencial per a fer bona conserva, precisen:

a) Sapiguer conrear els arbres fruiters.

b) Que es plantin en parcel·les dedicades sols a una classe.

c) No deixar-los créixer alts i desgarbats, però sí rodons per a obtenir facilitats al collir el fruit.

d) L'arbre no deu produir amb excés.

3.ª Proposar a la Mancomunitat de Catalunya la creació d'un Institut Regional de Patologia vegetal.

4.ª Divulgar la manera de conservar els fruits al natural per l'acció del sol o per secació i amb especialitat el sistema Appert.

5.ª Creació de fàbriques de conservar fruites a l'igual de les que ja tenim de vegetals.

6.ª Elaborar moltes conserves de compotes, pulpes, fruits al natural i amb almíbar.

7.ª Recabar dels governants que concedeixin pensions per a poder anar a l'estranger a estudiar el cultiu dels arbres, la fabricació de conserves de fruites i vegetals.

Demés per En Josep Seculí Roca fóren presentades dues interessants proposicions que el Congrés prengué en consideració. Una d'elles tracta de l'actual regíme de matança que ocasiona greus perjudicis a la ramaderia, perdent els nostres ramaders uns quatre milions de pessetes. L'altra posa de relleu els abusos que comet el fisc anul·lant en la pràctica el primer article de la llei de Sindicats agrícoles, com ha passat recentment amb el Sindicat de Cervera.

El Congrés ha constituït una altra afirmació de la força i de la capacitat de la nostra agricultura. Els catalans hem de sentir gratitud per la F. A. C. B. que ha estat causa d'aquesta nova manifestació de la qual hi ha dret d'esperar molt en benefici de la nostra pagesia.

ESPIGOLANT

Una senzilla pregunta

Contem que Rossini, l'autor famós del famós *Barbiere di Siviglia*, un home enamorat, inconstant, esbojerrat, que passejà per Europa les seves extravagàncies, abraçava amb aparatós entusiasme a tots els espanyols que trobava, allí on els trobés.

Als qui li demanaven les raons d'aquest estrany afecte, responia:

Per gratitud. Si no fos per Espanya Itàlia seria l'última nació d'Europa; ara, en gràcia d'ella, és la penúltima.

D'això han passat molts anys; Rossini morí l'any 1868. Itàlia és avui una de les grans potències del món. Espanya, si fa o no fa, està on estava.

Recordant l'anècdota original, nosaltres preguntem: ¿A qui podran abraçar els espanyols?

Per què no es crea un ministeri d'Agricultura?

A molts països europeus existeix un ministeri d'Agricultura. No cal exposar les raons per a justificar la seva creació; cal només pensar en la importància enorme que l'Agricultura assoleix de dia en dia i en la necessitat creixent d'afavorir-la, dirigir-la, intensificar-la.

A pesar de l'exemple, Espanya, que és un país essencialment agrí-

cola, no té aquest ministeri, que és, podríem dir, el ministeri de la producció. Espanya, en general, copia de l'estranger sols les coses dolentes.

I és estrany que el ministeri no existeixi ja. Un ministeri més, és un lloc més per a col·locar a un amic, és una cesantia més a cobrar.

En aquest país, això té importància.

La població rural italiana

Vàrem donar en un dels números anteriors algunes xifres posant en evidència la importància de la població agrícola francesa en comparació amb la població urbana. Hem trobat en un diari, dades semblants referents a Itàlia, que volem comunicar als nostres llegidors. Avui en què estan a l'ordre del dia les qüestions de producció, baix qual nom sol entendre's vulgarment la producció industrial que quasi sempre és urbana, no està demés recordar la vastitat de la contribució agrícola en la producció, en dos països tant semblants al nostre per llurs condicions generals.

Aquestes dades daten de l'últim cens italià fet en 1911. Són un xic velles però poden acceptar-se pensant que les diferents categories deuen haver variat proporcionalment. Més que la valor numèrica exacta de cada xifra ens interessa fer notar als nostres llegidors les relacions de proporcionalitat entre cadascuna d'elles.

La població italiana entre 10 i 65 anys—edats en què l'home no produeix—era en 1911 de 26.580,000 d'habitants. D'aquests 10.347,500 estaven dedicats a l'agricultura (9.085,600) i indústries derivades (113,300); 3 milions 941,700 a totes les altres indústries no agrícoles i al comerç; i 12.290,700 es dedicaven a les professions i arts lliberals, administració, serveis públics i a professions no determinades. Per consegüent, prop del 40 % de la població productora italiana és agrícola o transforma productes derivats de l'agricultura.

I recordant que la natalitat i la longevitat són més grans al camp que a la ciutat, no és aventurat afirmar que la major part dels habitants que tenen menys de 10 anys i més de 65 són també agrícoles. Llavors quasi el 50 per 100 de la població total italiana, és pagesa.

La llei, el Govern, els medis i el fi dels Sindicats

Davant del negoci que un Sindicat hagi obtingut en realitzar alguna de les operacions per les quals fou creat, es pot ser optimista i beneir el moment en què el legislador promulgà aquesta modalitat a l'associació agrícola.

En considerar que la llei favoreix la creació de Sindicats, i els dona franquícia postal i els eximeix de pagar drets reials, l'impost de duanes i demés garanties, és cosa de gaudir de l'instrument de perfecció que l'agricultor modern pot manejar, lluitant contra son enemic secular que és l'acaparador.

Reunint sos esforços, establint l'intercanvi de productes amb altres sindicats, albira la possibilitat d'entendre's directament amb els centres consumidors suprimint un altre enemic de la producció que és l'intermediari.

Fins aquí, si no veu res més, pot aplaudir l'agricultor la creació de la llei, que li ha permès vèncer la solitud, la feblesa de l'individualisme.

Però si va més enllà i parodiant la clàssica pregunta es diu: «per a quin fi fou creat el Sindicat?» comprendrà de seguida que no n'hi ha prou amb els medis que la llei de Sindicats li proporciona, que no basta la franquícia postal i aranzelària, ni la exempció tributària en la industrialització de sos productes, perquè isoladament o produint en conjunt, l'associació agrícola no fou creada per a gaudir de medis sinó per a beneficiar-se am un fi, i el fi que és natural que el logrés amb els aventatges que li permet la llei de Sindicats creada pel Govern, el mateix Govern es cuida de desnaturalitzar-los, de privar que es tornin efectius, de burlar-se de l'agricultor en suma.

Creant trabes i fixant taxes a la producció, es mata el super-guany que l'agricultor obtindria.

Però el cas és que, queixant-se inorgànicament, cap Sindicat obtindrà el remei. No n'hi ha prou amb que els agricultors de un poble s'associïn; és necessari que els Sindicats de una comarca es federin i que a la fi es confederin tots els de Catalunya, i aleshores, si la veu de la pagesia catalana es fes sentir al uníson, seria un clam potent que imposaria per la raó de la força que és la més potent de Catalunya, i per la força de la raó, per que no és just que l'agricultura sia, com és, desatesa.

Tots tenen raó

Conversaven en un vagó de tren dos passatgers respecte a unes experiències d'una segadora mecànica tipus Deering. Encomiava l'un la bona feina i combatia l'altre els resultats que havia trobat en la pràctica. Tots dos tenien raó.

El crític optimista havia vist el treball realitzat sobre bona plana de terra, neta de pedreguer i amb blat espès nodrit i madur; el pessimista tingué que arreconar la dalladora-garbera perquè en ses terres de rostos avall i codoloses, amb blats clapissos i verds, abans venia l'augere's l'espiga que consentir lligams, amb consegüent pèrdua de gra, rostolls escalonats i garbes estantices.

Que tant mateix, no és tot u fer-li clenxes i bons tallats a un cap de cabells, sà i de pilosera abundosa, que tondre i pentinar a un cap tinyós i ple de florons.

Sempre que sentim propagar un fet—i més si atany a maquinisme agrari—hem de tenir present les condicions de les terres, conreus i plantes per veure si s'ajusten a les condicions del tecnicisme constructor, car ço que és bo per tal cas, pot ésser pèssim en tal altre. L'adaptació al medi és condició essencial en tota feina mecànica, puix sol construir-se l'utilitatge per a cassos generals que els especialitzats rebutgen. I Deering o Scott, o qualsevolga altra marca res són si les terres no consenten llurs aplicacions franques.

La producció de cereals i vi en 1919

Segons l'estadística publicada per la Junta Consultiva Agronòmica, la producció de blat en l'any 1919 ha sigut de 35.176,496 quintans mètriques, contra 36.934,289 que se'n colliren l'any 1918. D'ordi, 17.811,879, contra 19.703,426; de sègol, 5.917,571, contra 7.733,387; de civada, 4.770,696, contra 4.423,300, i de blatdemoro, 6.491,226, contra 6.136,251.

La producció de raïms en el mateix any fou de 35.331,438 quintars mètrics, dels quals se'n destinà a elaborar vi 32.882,702, donant un rendiment de 2.524.709 hectolitres, o sigui més de dos milions menys que en 1918.

Un exemple palpable

Som a l'any 1900 i al poble Alhama de Múrcia, d'uns mil veïns qui volgueren, en gran part, constituir-se una caixa rural que iniciaren amb 6,000 pessetes en forma de caixa d'estalvis i mitjançant unes accions re-integrables de 25 pessetes cada una.

L'any passat, 1919, foren 624 les imposicions amb una total vàlua de 448,361'81 pessetes amb les que pogueren atendre a 1,204 préstecs per un total de 311,105 pessetes. Els préstecs en curs de venciment que terminaven en 1919, muntaven a 1,038, que representaven el reingrés de 250,771 pessetes que, sense complicacions, es cobraren.

En casos de menester numerari, els bancs no han regatejat l'emprèstit als administradors de la Caixa Rural de Alhama de Múrcia, qui amb un miler d'entusiastes ha retut a l'usura que els tenia corsecats. ¿Es exemple? Val la pena d'imitar-lo.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Abril, que se'ns mostrà fortament abonança, seguit de maig, avar de pluges i fins sobtadament calorós, han favoregut l'avenç de la vinya que apareix en particulars bones condicions vegetatives. Malgrat això no escasseigen els qui troben en manca aquelles saors que, havent migrat els sembrats, tampoc fóra estrany que comprometessin l'aguant de la raïmada en arribant als calorosos mesos de juliol i agost. Ho diem a títol d'informació, malgrat puguin retreure'ns l'etern malcontentament de la gent pagesa, mai satisfeta del present i que sol fer-nos ploriquejar sempre aquesta o aquella circumstància adversa.

Mes per ara, val a dir que els vinyats ofereixen, als ulls, una superba magnificència de creixent i color, bé que la mostra de fruit, no pas escassa, no correspongui a la verdor dels ceps. De moment som quasi guarits de temenses criptogàmiques com la sanitat es manifesta, i bé val això el conhort d'un més abundant raïmar que també restava sobre el flagell del mildiu si l'aigua regatejada hagués vingut amb la quantitat que alguns reclamarien. Diguem, doncs, que estem satisfets, per ara, de la vinya; demà ja veurem si caldrà penedir-nos de cosa mançada que no estava en mans nostres procurar-nos.

Si en ço que a Catalunya respecta, els vinyaters poden donar-se per contents del bon temps, en altres regions la cosa ha passat altrament, car la bonança ha despertat les congestions atmosfèriques que a portar condol i fam a nombrosíssimes llars. La pedra, flagellant els ceps i malmetent-ne els fruits, ha destruït una bona part del contingent de collita i en alguns indrets, com a Ciutat Reial, totalment, cruelment. I som de bon de veres a doldre'ns de la desvastat soferia pels germans vinyaters, car una regular anyada amb els bons preus que re-

gistrem, els hi convenia tant com a nosaltres, sinó més; i dolguem-nos-en perquè ja és també cosa sapiguda que el mal any atrapa a qui toca, sense que per això en millorin els demés. Segons els diaris, sembla que la magnitud dels danys és estada terrible, desmesurada fins compromentent la vinenta anyada pel mal estat en que ha quedat la fusta. Ciutat Reial, Cuenca i alguna regió andalusa perden milers de cargues i a tal punt ha arribat la sotregada que fins el Govern ha degut preocupar-se de portar socors als pobles malmesos.

També la premsa francesa registra malvestats atmosfèriques en amplíssimes zones de vinya, sense que els *paragrels* ni els canons granífurs hagin donat la més lleu senyal d'eficacitat, i és que a l'ésser tempestuós el règime en unes regions, no hi valen detonants ni commutacions elèctriques contra la saturació de l'ambient. Ensenyança que el cronista porta apresada en variades ocasions en les que les campanes torna-sons s'omplenaren de pedra.

Les males tornes de maig vénen a significar-nos que no cal pas meditar una baixa en els preus del vi car no és pas de poca importància la quantitat perduda perquè l'anyada la poguéis compensar amb una tal abundor que sobressin hectòlitres.

I, a l'ensem d'aquestes raons deplorables, hi trobem el factor de la reacció de moneda estrangera que podria ésser força apreciable a l'entorn d'octubre i novembre, èpoques de fitar les exportacions. I com, per altra part, les corrents de cordialitat amb França augmenten de dia en dia, podem esperar que la pèrdua de vi que d'una banda allí experimenten, més l'alça dels canvis i el relligament d'interessos com fi de termes, se'ns tradueixi en un millorament dels mercats, quant més no, per una activitat que a hores d'ara és nulla per manca de stocs.

I el colofó d'aquesta crònica està en la incommovable situació dels preus i la desesperada recerca de colors negres o blancs brillants que van venuts quelcom per sobre dels que registren els butlletins comercials. Va la cotització de les pessetes 3'50 a les 3'30 però sabem partides ajustades fins a 3'75 hectòlitre.

I res més.

PERE J. LLORT

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

L'assemblea olivarera de Lleyda, igualment que la abans celebrada a Reus, han estat actes de gran entusiasme. Es d'esperar, doncs, que el final d'aquesta tasca sigui profitós pels nostres mercats d'olis, i que aconseguim la lliure exportació a fi de suprimir la menjadora que els diaris oficials anomenen *oli de taxa* que sols serveix per a enganyar al consumidor i per a que, a la seva esquena, es facin fortunes il·lícites. Els organitzadors haurien de mirar de guardar l'escalfor d'aquests dos actes, a fi d'aprofitar-la en el moment que sigui precís si el Govern persisteix en el desastrós règimen de l'oli, degut al qual, els nostres productes perden cada dia mercats, que els francesos guanyen amb els olis de les seves colònies.

Finalment ha sortit el decret que reparteix ço que toca exportar a cada un dels comercians que sollicitaren permisos en l'últim concurs.

Dels 20 milions que es concedeixen, ens toquen per a exportar sis milions i mig, comptant com a mercats afins als nostres els d'Aragó i Toledo. Aquesta quantitat no representa ni la quarta part de l'oli que tenen en dipòsit els exportadors. A Borges solament, la última declaració d'existències rebassaba dels quatre milions de quilos: compteu ara ço que hi deu haver en les altres places i podrèu veure, clarament, que amb els sis milions i mig no n'hi ha per a res i això és ço que ens farà perdre la nostra clientela a l'estranger.

Pel productor o fabricant que té oli, es presenta un mal horitzont i és de creure que els preus no es sostindran a menys que vinguesin noves disposicions governamentals que augmentessin les quantitats a exportar. Sense això no cal pas confiar que l'oli valgui ço que en alguns moments pensarem. Els mercats estan aclaparats; sols es fan compres d'olis de taxa i les classes bones no es venen ni oferint-les a preus molt més baixos que els últimament cotitzats.

Els olivers de tot arreu continuen marcant bona collita; a Andalusia sembla que no marquen tan bé degut a la secada.

Seria difícil poder donar informacions sobre preus a causa de la paralització dels mercats; en classes bones no s'ha fet res, en dolentes no en som productors i, per tant, encara que s'hagi fet un xic no podem referir-ho als nostres mercats. Esperem, doncs, que un altre dia puguem veure més aclarida la situació i puguem donar preus. Pel moment guiem-nos amb els últims i esperem una contra oferta que ens convingui.

LISINI ANDREU

INFORMACIÓ GENERAL

—Referent a l'Assemblea Olivarera celebrada a Lleyda dies passats, hem de dir que el Sr. Dato ha contestat així al telegrama que ja coneixen els nostres lectors, enviat pel president Sr. Font de Rubinat:

«Llamo atención comisario general subsistencias sobre conclusiones de esa asamblea olivarera.»

El Sr. Macià, Diputat a Corts per les Borges, ha expedit el següent despatx:

«Com a conseqüència de la Assemblea Olivarera celebrada en aquesta capital, les conclusions de la qual li remeté son President, dec cridar l'atenció de V. E. referent a l'agitació i indignació produïdes per l'actual règim oliaire, que porta en si la total ruïna de la producció olivarera. Sembla que hi ha el propòsit deliberat en el Govern de tancar la exportació, puix ni el Concurs per exportar yint milions es resol quan el país productor reclama enèrgicament i unànimement exportació lliure salvant el proveïment nacional.

La mida establiment dipòsits adoptada per aliviar situació obrera és totalment ineficax per no arribar-li la tercera part de l'oli dipositat i serveix per a fraus escandalosos i fortunes il·lícites. Conformes amb la tendència a facilitar als obrers i persones necessitades l'oli barato, estem

disposats a oferir-li fórmula satisfactòria. De continuar Govern actual política econòmica respecte de productes agrícoles, agitació i indignació augmentaran i sincerament dec manifestar-li que hi contribuiré amb totes mes forces per entendre-ho un deure de mon càrrec que compleixo amb gust. Per tot lo qual tinc l'honor d'anunciar-li ma pròxima visita. El saluda, MACIÀ.»

—*La sessió final de l'Assemblea* celebrada a Lleyda per la Federació Agrícola Catalana-Balear fou molt notable.

Hi parlaren el Director dels Serveis Tècnics de la Mancomunitat, D. Jaume Raventós, que ponderà l'obra positiva que ve realitzant la Federació, exposant allò que la pagesia pot esperar de la Mancomunitat, que es preocupa intensament del progrés agrari de Catalunya. El President de la Diputació de Lleyda, D. Romà Sol, tingué paraules així mateix d'admiració per l'obra de la Federació.

El Diputat Sr. Macià feu un elogi de la labor en pro dels interessos agrícoles que porten a cap algunes institucions catalanes: singularment la Mancomunitat de Catalunya, i combatí l'obra negativa del Govern.

El tinent d'alcalde de Barcelona D. Martí Matons promet que l'Ajuntament de la Ciutat Comtal s'ocuparà i resoldrà el problema del mercat central de fruites i verdures de Barcelona, altament beneficiós per tota Catalunya.

El Diputat pel districte Sr. Moles parlà de la taxa sobre els fruits i de la supressió del ministeri de Proveïments, que ha estat un encert per haver-se desvirtuat l'actuació inicial que féu en fundar-se.

El regidor de Barcelona, Sr. Palau, com a individu que és de la Comissió de Proveïments de dit Consistori, diu la manera com es preocupen d'acceptar i escoltar tot el que sigui en benefici general del país.

El diputat a Corts per Barcelona D. M. Morera i Galícia, exposa la importància del Congrés de la Federació i diu que no tenen raó d'ésser les frases «problema agrícola» i «qüestions agrícoles». El criteri de ciutadania s'ha fet genèric comprénent així tots els afers i a tots els catalans, visquin on visquin.

D. Francesc Ferrer, Tinent d'alcalde de Lleyda, en nom de l'Alcalde, desitjà que l'estada dels congressistes a Lleyda els hagués estat plaenta i acabà fent ressaltar lo agraïment amb que es reb la labor de la Mancomunitat, singularment en el que fa referència a l'ensenyament que dona en l'Escola Superior d'Agricultura.

Clogué els parlaments D. Carles de Fortuny, President de la Federació, remerciant a tothom les atencions rebudes a Lleyda i felicitant als ponents pels temes desenrotllats en el Congrés. Fa present la finalitat de l'assemblea, que no és altra que la d'establir la confraternitat entre els agricultors i acabà remerciant l'assistència a les Autoritats i públic que han fet més lluídes les sessions.

Els expedicionaris realitzaren una excursió a les comportes del Canal de la Canadencia, a les turbines i salts d'Aitona i a la finca de Raimat de què és propietari D. Manuel de Raventós.

El guarà premiat en el Concurs celebrat a Vich per la Mancomunitat de Catalunya el dia 5 d'abril darrer, propietat de un masover de Sant Martí Sercors, ha sigut adquirit pel propietari de les Planes de Sant Feliu (Olot), D. Pere Sacrest. N'ha pagat 3,150 ptes.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

—Els alumnes de Patologia vegetal de l'Escola Superior d'Agricultura, acompanyats del seu professor D. Jaume Nonell i Comas han visitat el Museu de Patologia Vegetal del Consell Provincial de Foment.

—Durant aquest mes s'expliquen en l'Escola Superior d'Agricultura les següents matèries que formen part del Grau tècnic:

Boscós i arbres de ribera, per D. Joan Angel Genís.

Química aplicada a les indústries agrícoles, per D. Francesc Novelles.

Amdacions i airecament de plànols, per D. Carles Pí Sunyer.

Patologia animal i terapèutica, per D. M. Rossell i Vilà.

Fabricació de conserves, per D. Francesc Novellas.

Organització i sosteniment de les Cooperatives de producció venda, consum i canvi. Institucions socials de caràcter agrícola, per D. Pere G. Girona.

— Amb motiu de la festivitat de Sant Isidre foren donades les següents conferències: D. Joan Badell, a Navarcles, sobre malalties de la vinya; D. Joan Salom, a Avià, sobre el cultiu de l'ametller; D. Valeri Serra a Igualada, sobre associació agrícola; D. Joan Arumí, a Manresa, sobre els adobs i llur aplicació, i D. Joan Badell, a Sant Fruitós de Bages, sobre el cultiu intensiu de la vinya.

Bibliografia

COME SI COMBATTE RAZIONALMENTE LA PERONOSPORA DELLA VITE. — L. Gabotto, director de l'Observatori de fitopatologia de Casale. — Un volum, llibres 1'50. — Casa Editorial Fratelli Ottavi. — Casale Monferrato.

Els tractaments contra el mildiu no han de fer-se amb el criteri predominant fins ara de prevenir vagament l'invasió, sinó en relació amb el temps i mirant d'obtenir d'ells el rendiment màxim amb el mínim de despeses, és a dir, reduint-los al número estretament necessari:

El llibret del professor Gabotto tracta d'aquestes qüestions, precisant amb gran claretat el moment millor per a fer els tractaments i combatent l'opinió que s'ha de sulfatar moltes vegades, concepte equivocat quan com passa en algunes anyades, el mildiu no troba condicions favorables al seu desenrotllament.

Pensem que l'aplicació pràctica dels consells del professor Gabotto, augmentaran l'eficàcia dels tractaments contra el mildiu i els simplificaran. El llibre que porta 10 dibuixos i una planxa en colors.

ALIMENTATION, RAVITAILLEMENT. — R. Legendre, 1 vol. de 327 pàgines 8 francs. — Masson et Cie, editors. — París.

Es una obra molt interessant que tracta del problema de les sub-sistències. Demés de moltes estadístiques sobre l'aprovisionament i consum exposa, amb deteniment, la fisiologia de l'alimentació i estudia els problemes a resoldre que són molts i complicats. Del llibre ens plau, sobretot, la claretat i el mètode. — T. T.

FRUTICULTURA. — Miquel Sánchez. — Segon volum, 201 planes, 4 pessetes. — Biblioteca agrària solariana. — Sevilla.

Tracta del cultiu del presseguer, albercoquer, ametller, cirerer i prunera. Precedeixen alguns senzilles nocions d'organografia i fisiologia vegetals, i de fruticultura general, necessàries per a entendre la descripció dels cultius especials. Més que una obra original, és una recapitulació d'obres espanyoles i estrangeres, feta, sobretot, amb bona fe i honradesa. — C. A. M.

IL PATRIMONIO ZOOTÈCNICO ITALIANO E I SUOI PIÙ URGENTI BISOGNI. — Antonio Pirocchi, 1 volum de 145 planes, 3 lires. — Editor Nicola Zanichelli. Bologna.

Una de les conseqüències de la guerra i, potser una de les més greus, ha estat la forta disminució del patrimoni zootècnic en tots els països. En aquest llibre l'autor estudia les relacions entre la guerra passada i la ramaderia i després d'haver-les determinat, examina l'influència de la legislació bèlica i tracta dels remeis que permetran la reconstitució del patrimoni zootècnic fixant concretament l'acció de l'Estat en aquesta tasca formidable, de resolució del problema de la carn, tan íntimament lligat a tota la futura política social. — A. M. C.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament a totes les consultes que facin els senyors subscriptors.

V. O. P. MANRESA. — Els sarments porten dues menes de cotxinilles que semblen ésser la *Cotxinilla roja* (*Pulvinaria vitis*) i la *Cotxinilla grisa* (*Aspidiotis vitis*). L'estat de la mostra no permet una identificació exacta. Se'ls pot destruir a l'hivern fent un tractament amb insecticides concentrats: suc de tabac, sulfat de ferro, sulfat de coure, etc. també pot usar-se la fórmula de M. Riley :

Petròli	8 litres
Aigua.	4 »
Sabó	0'175 quilos

que es prepara tirant la dissolució bullent de sabó sobre el petròli. — Ll. B.

Les fulles d'olivera estan atacades per la *negrilla*. — Per a combatre-la usi una barreja formada per caldo bordelès preparat com per la vinya, més l'u per cent d'aiguarràs. Faci dos o tres tractaments començant al mes de juny. Demés, l'any que ve, practiqui una poda *enèrgica* aclarint tots els arbres, car aques és, potser, el millor remei contra la *negrilla*. — A. M.

P. G. DE T. LLEYDA. — Per a destruir els taups, que creiem són els bufons que vostè diu, pot usar el talpicida Almera, o trampes posades en les galeries subterrànies o també cucs de terra (*lombrices*) enmetzinats amb nou vòmica.

Li advertim que no és convenient destruir tots els taups els quals ajuden al pagès, menjant-se molts cucs perjudicials.

Si les cuques llauradores són els cadells (*grillotalpa vulgaris*) usi el següent procediment. Si el terreny és regadiu, inundi'l durant uns quants dies. Si és de secà, en començar l'hivern, obri uns quants soles amb l'arada, ompli'ls de fems i cubreixi'ls. Es determina una fermentació acompanyada d'un augment de temperatura degut al qual els cadells van als fems a fer la posta dels ous. Al principi de la primavera es desenterren els fems i en remoure'ls surten els cadells i es descobreixen els ous, podent així destruir-los fàcilment.

No creiem que existeixi cap planta forratjera que pugui viure en els terrenys que vostè indica. Necessàriament s'han de sanejar. — C. O. M.

C. B. BARCELONA. — La grogor dels seus arbres pot ésser deguda a moltes causes. Des d'aquí no és possible precisar-les. Probi a adobar-los amb superfosfat i nitrat, el més aviat que pugui, usant, també, un xic de sulfat de ferro.

Els ametllers no són atacats per la filoxera, en canvi poden agafar la podridura de les arrels contagiada per les arrels podrides dels ceps morts o arrencats.

Potser la grogor de que parla en la primera pregunta és deguda a la presència d'aquestes arrels en el terreny si abans estava plantat de vinya. La malaltia no es manifesta mai de seguida sinó al cap de 3 ó 4 i fins 7 anys de plantats els arbres. El millor remei consisteix, un cop arrencada la vinya, en sembrar el terreny per 3 ó 4 anys seguits i, després plantar-hi ametllers. Així hi ha temps que desapareixin els gèrmens d'infecció.

La malaltia que ataca als codonyers és, probablement, la *Sclerotinia Linhartiana*. Ara és mal moment per a combatre-la. Per a reduir l'invasió l'any que ve, talli de seguida les fulles infectades, els brots malalts i secs i els fruits atacats i cremils. La única cura profitosa i eficaç és la preventiva. A l'hivern faci un tractament amb una fórmula enèrgica (vegi el número 3 d'AGRICULTURA d'aquest any), i després en aparèixer les fulles primeres faci un altre tractament amb sulfat de coure al mig per cent, repetint-lo un parell de vegades més fins a l'aparició dels fruits.

No li aconsello pas que es dediqui a l'explotació avícola. Com ja suposa vostè i confirmen les dades que tenim, és negoci solament quan es destina a la producció de races. — A. M.

R. B. OLESA DE MONTSERRAT. — Les dades que envia són insuficients per a formular un diagnòstic. Potser es tracta de secada, potser de clorosi, qui sap si és una invasió parassitària...

Dongui'ns dades més concretes i li contestarem també més concretament. — T. T.

OLISCOMISSIONS i
REPRESENTACIONS**LISINI ANDREU**

Comerç, 3 : LLEYDA : Telèfon 411

ARBRES

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines = Plàtans = Acàcies
Albes = Pollancs de totes classes

.....

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

SINDICATS

AGRÍCOLS I VINATERS

PER a tota mena de
fines per a vi, bas-
ses per aigua i cons-
truccions de CIMENT
ARMAT, la casa

LLUIS SANS

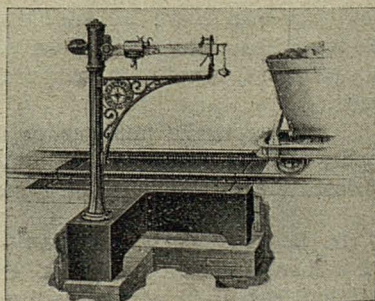
CARRER TRAFALGAR, 14

BARCELONA

té establerta una sec-
ció especial de pressu-
supostos i plànols.

BÁSCULES ARISÓ

SANS, 12 : BARCELONA

Báscula model 250' per a pesar vagonets

Les utilitzen en quasi tots els Sindicats,
magatzems d'olis i vins i indústries, per
llur duració, seguretat i exactitud.

Caixes d'acer per a guardar valors

per a obrir amb clau i sense clau. — De-
maní dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

Deu vostè

per a obtenir millor resultat en el tractament contra el «*mildew*» de la vinya, aplicar el

CALDO BORDELE'S

“ENOL”

i economitza el producte i farà millor treball si l'aplicació és feta per mitjà dels aparells polvoritzadors ECLAIR Vermorel i EXCELSIOR Gobet, legítims.

VICENS VILA CLOSA

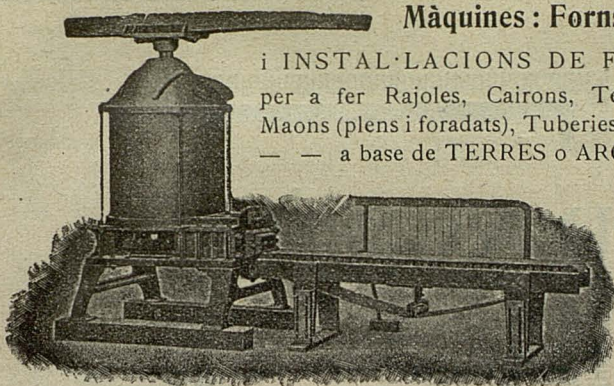
(Successor de Kegels y Vila)

Passeig de Gràcia, 88 : Telèfon 1338 G.

BARCELONA

Maquinària viti-vinícola : Productes enològics i anticriptogàmics.

Demani
prospectes

Màquines : Forns : Accesoris

i INSTAL·LACIONS DE FÀBRriques
per a fer Rajoles, Cairons, Teules, Totxos,
Maons (plens i foradats), Tuberries o Canonades,
— — a base de TERRES o ARGILES — —

PREMSES,
AMASSA-
DORES,
MOLINS,
MATXA-
CADORES,
GARBE-
LLADO-
RES

Màquina, moguda a força animal,
fabricadora de materials d'edificació, amb fangs o argiles

MESCLA-
DORES de
morter, etc.

Instal·lacions de FABRIQUES de CALÇ i CEMENTS

Màquines i Motllos per a
fer: BLOCS, MAONS, CO-
LUMNES, CORNISES i al-
tres objectes d'ornamenta-
ció amb CIMENT i ARENA

ESTUDIS i PROJECTES

J. F. Villalta, c. E.

(Apartat de Correus)

BARCELONA

MOTORS I BOMBES GARDNER

INSTAL·LACIONS COMPLETES PER
A REGAR, FORÇA MOTRIU I AIXECA-
MENT D'AIGUES, PER MITJÀ D'ELEC-
TRICITAT, GASOLINA O GAS POBRE

J. MAÑÉ JANÉ
SUCCESSOR DE BADIA I MAÑÉ

TRAFALGAR, 11

BARCELONA